

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

March 2024 | SL

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL
PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV									

UVODNIK

Uvodnik

Drage bralke in bralci,

osrednja tema tokratne številke je teden civilne družbe – vodilni dogodek, ki ga je EESO organiziral in gostil v začetku marca.

Teden civilne družbe je bil v času, ko je do evropskih volitev manj kot 100 dni, za EESO edinstvena priložnost, da ljudi iz vseh družbenih okolij poveže v razpravi o tem, kaj je zanje pomembno in kakšno evropsko prihodnost si želijo. Cel teden je več kot 800 predstavnikov organizacij civilne družbe in mladinskih skupin intenzivno razmišljalo o svojih ključnih sporočilih in pričakovanjih za voditelje, ki bodo na čelu EU v prihodnjih letih. Sporočilo, ki ga bom zagotovo prenesel naprej, je jasno: ljudje želijo več demokracije in udeležbe mladih, manj

lažnih novic in gospodarstvo, ki koristi vsem. Evropa si ne more privoščiti, da bi prezrla glas civilne družbe, resničnega varuha naših demokracij.

Spoznanja, pridobljena med tednom civilne družbe, bodo vključena v resolucijo EESO o evropskih volitvah. Predhodna spoznanja iz tega tedna so objavljena na [spletni strani EESO](#).

Naša priprava na volitve vključuje tudi krepitev odnosov z Evropskim parlamentom. Tako sem 27. februarja podpisal memorandum o soglasju s predsednico Evropskega parlamenta Roberto Metsola, da bi poglobili sodelovanje med institucijama ter s tem promovirali evropske volitve, povečali volilno udeležbo, zlasti med tistimi, ki običajno ne volijo ali bodo volili prvič, ter se zoperstavili manipuliranju informacij. EESO bo v celoti spodbudil svojo obsežno mrežo po vsej EU, ki zajema delodajalce, delojemalce in organizacije civilne družbe, da bo lahko njihova vloga zares prišla do izraza. Dogovor je ključen za ustvarjanje zagona pred evropskimi volitvami 2024.

EESO si prizadeva za krepitev vloge organizacij civilne družbe ne le v Evropski uniji, temveč tudi v tujini. Februarja smo uradno predstavili pobudo za člane iz držav kandidatk, ki pomeni prelomnico v zgodovini EESO. Pobudo za vključitev predstavnikov iz držav kandidatk v delo EESO so toplo pozdravili podpredsednica Evropske komisije Věra Jourová, predsednik črnogorske vlade Miloško Spajić in predsednik albanske vlade Edi Rama, ki so se udeležili predstavitve dogodka. Izbranih je bilo 131 članov iz držav kandidatk, ki sestavljajo nabor strokovnjakov civilne družbe in bodo v prihodnjih mesecih sodelovali pri delu Odbora. Naš skupni cilj je, da se vse države kandidatke postopoma približajo EU in se z napredkom pogajanj vse bolj vključujejo vanjo.

Živahna civilna družba in trden socialni dialog sta nepogrešljiva za dobro delujoče demokracije. Izrekanje dobrodošlice državam kandidatkam je pozitiven in logičen korak naprej za demokracijo v Evropi.

Oliver Röpke

predsednik EESO

KOLEDAR DOGODKOV

25. marec 2024

[Krepitev civilne družbe in participativne demokracije v EU: pot naprej](#)

18. april 2024

[Državljeni se lahko borijo proti dezinformacijam 2024](#)

24. in 25. april 2024

Plenarno zasedanje EESO

K BISTVU

Naš gostujoči pisatelj je član EESO in poročevalec za mnenje o svežnju za obrambo demokracije Christian Moos. Navedel nam je razloge, zakaj EESO ne podpira predloga Komisije o svežnju, ki je povzročil precejšnje razburjenje, ko je bil decembra lani končno objavljen.

SVEŽENJ UKREPOV ZA OBRAMBO DEMOKRACIJE: KOMISIJA BI MORALA UMAKNITI DIREKTIVO

Christian Moos

Zaskrbljenost zaradi zlonamernih vplivov sovražnih držav, kot je Rusija, je povsem upravičena. Obstaja več primerov ugodnih posojil za skrajno desničarske stranke, položajev v nadzornih svetih za bivše politike, dobičkonosnih pogodb za sumljive podjetnike in financiranja domnevnih nevladnih organizacij.

Zato moramo biti zelo pozorni, ko gre za evropske volitve. Kljub nekaterim dobrim priporočilom državam članicam pa je sveženj za obrambo demokracije veliko prepozen. Prvič, Komisija je sveženj pripravila pozno. Nato je na začetku poletja 2023 predlog preložila za več kot pol leta, ker je bila kritika zakonodajnega predloga, ki naj bi ga sveženj vključeval, zelo močna in soglasna.

Končni sveženj, objavljen decembra, pa je potrdil najhujše strahove. Predlagana direktiva bi stigmatizirala nevladne organizacije, ki prejemajo sredstva od vlad držav, ki niso članice EU, kot so ZDA. Že sam predlog je lahko izgovor za avtoritarne vlade, ki uporabljajo zakone o tujih agentih, da utišajo vsakršno demokratično opozicijo.

Poleg tega so opredelitve v direktivi nejasne, za dejanske moskovske agente pa obstajajo ogromne vrzeli. Predstavniki organizirane civilne družbe se sprašujejo, zakaj Komisija ne vzpostavlja splošnega registra za preglednost, ki bi zajemal vse zastopnike interesov in bi bil združljiv z veljavno zakonodajo na nacionalni ravni ter bi ustvaril jasno in varno pravno podlago za vse deležnike.

Komisija bi morala ta osnutek direktive umakniti in sprejeti celovitejši pristop k njenemu nasledniku leta 2025, ki ne bo šel na roke sovražnikov demokracije.

„VPRAŠANJE ZA ...“

Glede na pomen gozdov za doseganje podnebnih in trajnostnih ciljev EU smo Floriana Marina, člana EESO in poročevalca za mnenje EESO *Gozdovi EU - novi okvir EU za monitoring gozdov in strateške načrte*, pozvali, naj nam predstavi zahteve EESO po okviru.

NOVI OKVIR EU ZA MONITORING GOZDOV MORA BITI TRAJNOSTEN IN PARTICIPATIVEN

Avtor: Florian Marin

Evropski ekonomsko-socialni odbor predlaga, naj bo novi okvir EU za monitoring gozdov trajnosten, stroškovno učinkovit in operativno izvedljiv. Prav tako mora biti pravočasen, varen in zanesljiv, dinamičen, vključujoč in participativen, da bo možno tesno sodelovanje med znanostjo in prakso ter boljše načrtovanje in oblikovanje politik na podlagi dokazov.

Bistveno je dopolnjevanje in preprečevanje podvajanja podatkov, ki so že zajeti v veljavni zakonodaji, ki se nanaša na politiko glede podnebja in zraka, biotsko raznovrstnost in skupno kmetijsko politiko.

V zvezi s podnebnimi spremembami so poleg podatkov o razvoju podeželja, krožnem gospodarstvu in znanosti potrebni tudi dolgoročni podatki. Pomembno je zagotoviti interoperabilnost ter enako razčlenjenost,

tehnologijo in pogostost, zlasti kadar se dodatni podatki zbirajo v vseh državah članicah EU. Nenehno bi si bilo treba prizadevati za zmanjšanje upravnega bremena in izogibanje pretirani birokraciji, kot je večkratno zbiranje in sporočanje podatkov. Gospodarske, socialne in okoljske podatke o gozdovih bi morali obravnavati kot enako pomembne.

Nikoli ni preveč poudarjanja pomena spoštovanja pravic zasebne lastnine in lastništva podatkov, zlasti v okviru načela subsidiarnosti. Predvsem pa mora v infrastrukturi za podatke o gozdovih prevladati javni interes.

Vsaka država članica EU, ki ima koristi od gozdov, bi morala imeti dolgoročni načrt za gozdove, ki bi dopolnjeval druge strategije za gozdove in les ter bil popolnoma skladen s cilji trajnostnega razvoja. Ob upoštevanju večstranskega pomena gozdov bi bilo treba v strukturo načrtov za gozdove poleg načela partnerstva in vključevanja civilne družbe v razvoj in izvajanje dolgoročnih načrtov za gozdove vključiti tudi socialne in gospodarske vidike.

Okrepiti bi bilo treba vlogo Stalnega odbora za gozdarstvo, ki bi moral vključevati ustrezne akterje civilne družbe.

POSEBNI GOST

Naš posebni gost je Bruno Kaufmann, ambasador evropske državljanske pobude, edinstvenega instrumenta, ki državljanom EU omogoča, da predlagajo novo evropsko zakonodajo. Pojasnil nam je, zakaj je evropska državljanska pobuda tako izjemno pomembna in zakaj bo morda nekega dne, če bo uspešna, veljala

za enega največjih demokratičnih dosežkov od uvedbe splošne in enakopravne volilne pravice v 20. stoletju.

Bruno Kaufmann je švedski politični znanstvenik in novinar ter avtor številnih publikacij o sodobni neposredni in predstavniški demokraciji, ki so bile objavljene v več kot 40 jezikih. Je poročevalec o demokraciji po svetu v mednarodni redakciji švicarske radiotelevizije SWI [swissinfo.ch](https://www.swissinfo.ch), kjer pokriva Severno Evropo. Je soustanovitelj in član upravnega odbora organizacij za podporo demokraciji, kot so Initiative and Referendum Institute, Democracy International in Global Forum on Modern Direct Democracy. Je tudi direktor za mednarodno sodelovanje pri Swiss Democracy Foundation.

BRUNO KAUFMANN: ZAKAJ JE EVROPSKA DRŽAVLJANSKA POBUDA VELIKO VE? JEGA POMENA, KOT BI SI MISLILI

Ko govorimo o stanju demokracije na splošno in posebej o evropski državljanski pobudi, je veliko razlogov za nezadovoljstvo.

Glede na najnovejše [poročilo o svetovni demokraciji](#), ki ga je 7. marca predstavil inštitut Varieties of Democracy, se je delež ljudi, ki živijo v demokratičnih sistemih, zmanjšal na raven pred skoraj 40 leti. Letos se bo po vsem svetu volitev lahko udeležilo več volilnih upravičencev kot kdaj koli prej, v več državah, kjer volitve potekajo, pa sistem postaja vse bolj avtorski.

Pripombe je bilo slišati tudi na [tednu civilne družbe](#), ki ga je v začetku marca prvič organiziral Evropski ekonomsko-socialni odbor. Nanašale so se na evropsko državljansko pobudo, prvo čezmejno neposredno demokratično orodje na svetu. „Prezapeleena“, „preveč neprivlačna“, „premalo zaupanja vredna“, „neučinkovita“ in „malo znana“ je bilo le nekaj zelo neugodnih ocen, ki so jih izrekli predstavniki civilne družbe, medijev, akademskih krogov in uprave evropske državljanske pobude.

Menim, da so te zelo kritične ocene žal še kako upravičene, vendar tudi preveč previdne in zmerne. Demokracija si zasluži svetovno prevlado. Da bi to dosegli, moramo kot državljani in prebivalci tega planeta, ki bomo v bližnji prihodnosti imeli priložnost sodelovati na volitvah, stremeti k višjim ciljem, kot jih imamo zdaj.

To pomeni, da se ne smemo zadovoljiti z obrambo pred strahom, današnjimi diktatorji in njihovimi strahopetnimi privrženci, temveč moramo narediti veliko več. Nadaljnji razvoj evropske državljanske pobude bi bil korak v tej smeri.

Evropska državljanska pobuda ponuja tri stvari: pravico, instrument in orodje, ki niso obstajali nikoli prej ali kjer koli drugje na svetu. Je kompleksna in celovito zasnovana, digitalno podprta, neposredno demokratična, nadnacionalna, ima podporno infrastrukturo in se učinkovito uporablja.

Evropska državljanska pobuda, ustanovljena leta 2012, se ves čas izvaja in nenehno izboljšuje, kar dokazuje, da je demokratični prostor mogoče razširiti in utrditi tudi v najtežjih okoliščinah.

Upamo, da bo naslednje leto pri rosnih 13 letih „razvajeni otrok“ postal „odločen najstnik“, ki bo Evropi in svetu pokazal, kaj zmore. Ta sveža neobrzdana moč nam je potrebna, da bi razbili zakoreninjeno miselnost držav in birokratskih struktur Evropske unije ter ji vdihnili novo življenje.

Bodimo jasni: ni nam treba neprestano izumljati novih demokratičnih oblik skupnega življenja in misliti, da je to inovativno. Namesto tega se moramo posvetiti evropski državljanski pobudi, da bi ob koncu tega desetletja pri 16 ali vsaj 18 letih dosegla polnoletnost.

Kaj to pomeni? Do leta 2028 ali 2030 sta potrebni dve pomembni spremembi. Prvič, pristojnosti evropske državljanske pobude za določanje prednostnih nalog Unije morajo biti enakovredne pristojnostim Evropskega parlamenta. Z drugimi besedami, Evropejci bi morali imeti možnost, da tako kot poslanci Evropskega

parlamenta predlagajo zakonodajo in druge vladne ukrepe.

Drugič, državljani EU bi morali pred koncem tega desetletja dobiti možnost, da sprožijo ne le zakonodajne pobude, temveč tudi vseevropska ljudska glasovanja o vsebinskih vprašanjih, za katera se pogosto preprosto uporablja beseda referendum. Vseevropski referendum ni nova zamisel, temveč gre za zamisel, ki je z rojstvom evropske državljanske pobude in njenimi prvimi leti obstoja zdaj zares dozorela.

Če nam bo na podlagi evropske državljanske pobude uspelo zgraditi takšno prihodnost, bodo ljudje, ko se bodo ozrli nazaj, ugotovili, da je prav ta instrument botroval enemu najbolj osupljivih demokratičnih dosežkov po uvedbi splošnih in enakopravnih volitev v 20. stoletju.

EVROPSKE VOLITVE OD 6. DO 9. JUNIJA 2024: GREM VOLIT. PA TI?

V naši novi rubriki *Grem volit. Pa ti?*, ki jo bomo objavljali do junija 2024, predstavljamo stališča naših gostov o tem, kako in zakaj se je treba udeležiti evropskih volitev. Tokrat je naša gostja Konstantina Manoli, 19-letna študentka iz Grčije, ki se je

udeležila letošnjega dogodka *Vaša Evropa, vaš glas!*

Vodilna pobuda EESO za mlade, ki je tokrat prvič potekala med tednom civilne družbe, je privabila več kot 100 mladih iz cele EU, držav kandidatk in Združenega kraljestva, ki so vneto razpravljali o demokraciji in prihodnosti Evrope.

Konstantina Manoli študira tuje jezike, prevajanje in tolmačenje na jonski univerzi v Grčiji. Je navdušena jezikoslovka, rada sodeluje v političnih razpravah in se zanima za globalna vprašanja.

ZA BOLJŠO PRIHODNOST: MLADI VOLIVCI IMAJO KLJUŽNO VLOGO PRI OBLIKOVANJU DEMORACIJE

Pripravila Konstantina Manoli

Uveljavljanje volilne pravice je brez dvoma zelo močno orodje za izražanje mnenj in vpliv na politike. Na volitvah načeloma izberemo kandidate, ki po našem mnenju najbolj zastopajo nas, naša prepričanja in naše vrednote. Toda ljudje, zlasti mladi, pogosto spregledamo, kakšno moč nam dajejo volitve.

Vneto razlagamo, da želimo spremeniti svet, ustvariti boljšo prihodnost za vse in za naslednje generacije, toda nekje na pol poti, ko se nam zdi, da naša stališča, naše vrednote in naši ideali niso več pomembni in da nimamo več moči, se vdamo.

Kot mlada ženska iz Grčije zelo dobro poznam ta občutek. Vem, kako smo razočarani, če se naš glas ne sliši, če so naše pravice kršene in se počutimo brezmočne, ker se nam zdi, da ne moremo storiti več ničesar. Včasih se stvari kljub trudu ne razvijajo tako, kot smo načrtovali. V teh trenutkih, ko nas obdaja le odmev naših prizadevanj, pogosto pozabimo na temeljno resnico: naš glas je naša moč! Kot je nekoč dejal Barack Obama: Vsak glas šteje!

Žal se mi zdi, da nimam samo jaz takšnih izkušenj, kot Grkinja, mlada ali ženska. Tako se dejansko počutijo mnogi, ne glede na starost, narodnost, spol, veroizpoved ali druge osebne značilnosti.

Udeležba na volitvah je naš skupen glas za prihodnost, kakršno si želimo. Če stvari vzamemo v svoje roke, se bodo naše sanje in vrednote zrcalile v odločitvah, ki oblikujejo našo družbo. Moramo ukrepati, saj je naš glas odločilen in odpira vrata v prihodnost, ki jo bodo ustvarili mladi.

Ne pozabite na modre besede, ki jih je nekoč izrekel John Lewis: Če ne mi, kdo potem? Če ne zdaj, kdaj?

NOVICE EESO

Širitev: Predstavniki držav kandidatk za članstvo v EU se bodo pridružili delu EESO

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je 15. februarja uradno začel pobudo, s katero je k sodelovanju povabil predstavnike civilne družbe iz držav kandidatk za članstvo v EU. V izbranem naboru strokovnjakov civilne družbe, ki bodo

sodelovali pri delu Odbora, je 131 članov iz držav kandidatk. EESO je tako postal prva institucija, ki odpira svoja vrata državam kandidatkam za članstvo v EU.

Pobuda je [politična prednostna naloga](#) **predsednika EESO Oliverja Röpkeja**. Določa nove standarde za vključevanje držav kandidatk v dejavnosti EU ter omogoča njihovo postopno in konkretno vključevanje v EU.

Začetek pobude je bil obeležen na plenarnem zasedanju EESO, na katerem so jo toplo pozdravili podpredsednica Evropske komisije **Věra Jourová**, predsednik črnogorske vlade **Milojko Spajić** in predsednik albanske vlade **Edi Rama**. Po spletu so se jim pridružili predstavniki civilne družbe iz devetih držav kandidatk za članstvo v EU (Albanija, Bosna in Hercegovina, Gruzija, Moldavija, Črna gora, Severna Makedonija, Srbija, Turčija in Ukrajina) ter drugi člani iz držav kandidatk, ki so tako prvič sodelovali v razpravi na plenarnem zasedanju EESO.

Ob tem prelomnem dogodku je **predsednik Röpke** poudaril: „Držav kandidatke ne smemo več puščati v čakalnici, zato se je EESO odločil, da jim odpre vrata in v svoje delo vključi njihove predstavnike, tj. člane iz držav kandidatke.“

Premier Spajić je dejal: „Zelo cenimo ta vidik postopnega vključevanja. Tega ne vidimo kot nadomestek za članstvo, temveč kot priprave tako držav Zahodnega Balkana (v skladu z regatnim pristopom, ki temelji na dosežkih) kot EU na povezovanje.“

Premier Rama je povedal: „Trdno sem prepričan, da bi moralo tovrstno sodelovanje potekati tudi v Evropskem parlamentu, v Evropski komisiji in v Evropskem svetu. To je edini način za pomiritev vseh duhov in svež konkretni zagon.“

Podpredsednica Evropske komisije za vrednote in preglednost **Věra Jourová** je dejala: „Širitev je naš skupni interes, za Unijo pa ostaja tudi geostrateška naložba. Zato podpiramo začetek današnje pobude in vseh drugih, ki bodo našim partnerskim državam pomagale v prizadevanjih za reforme, ki bodo vodile v uspešnejša gospodarstva in močnejšo demokracijo.“

Celoten seznam članov iz držav kandidatke, ki so bili izbrani za sodelovanje, je na voljo [tukaj](#). (at)

Teden civilne družbe: evropska civilna družba dolo ?ila agendo za bodo?e voditelje EU

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je od 4. do 7. marca gostil prvi teden civilne družbe, na katerem se je zbralo več kot 800 predstavnikov organizacij civilne družbe in skupin mladih, da bi razpravljali o prihajajočih volitvah in prihodnosti EU. Rezultati

bodo vključeni v julijsko resolucijo EESO, v kateri bo opisano, kaj civilna družba pričakuje od prihodnjega vodstva Evropskega parlamenta in Komisije.

Cilj tedna civilne družbe in njegovih petih glavnih pobud, vključno z [dnevi civilne družbe](#), [dnevom evropske državljske pobude](#), pobudo [Vaša Evropa, vaš glas!](#), [nagrado za civilno družbo](#) in [seminarjem za novinarje](#) je bil:

- opolnomočiti državljane za sodelovanje z EU in uveljavljanje njihovih demokrati?nih pravic;
- prepoznati in obravnavati grožnje demokrati?nim vrednotam, kot so dezinformacije in volilna apatija;
- zbrati priporo?ila civilne družbe, ki bodo vklju?ena v prihodnje na?rte EU.

[Prvi vpogled](#) v sporočila, ki so jih organizacije civilne družbe oblikovale za nove voditelje EU, je bil osredotočen zlasti na odzivno upravljanje, vključujoče politike in trajnostno prihodnost za vse Evropejce.

Boj proti napačnim informacijam

Pred evropskimi volitvami so predstavniki mladih in novinarji izrazili zaskrbljenost zaradi vse večjega širjenja napačnih informacij in poglobljanja polarizacije na spletu, pri čemer so poudarili, da so potrebni trdni pravni okviri. Civilna družba poziva k sodelovanju med vladami, šolami in tehnološkimi podjetji, da bi spodbujali digitalno pismenost ter spodbujali z znanjem bogato in vključujoče spletno okolje.

Gospodarstvo za ljudi in planet

Civilna družba je pozvala k prehodu z modelov, osredotočenih na rast, na celostne pristope, ki dajejo prednost dobremu počutju, blaginji in okoljskim omejitvam. V skladu s tem so se mladinske organizacije zavzele za direktivo o trajnostnosti podjetij in predlagale posebne davke na okolju škodljivo blago.

Udeleženci so poudarili tudi vlogo EU pri digitalni preobrazbi ter pozvali k etičnemu vodenju umetne inteligence in izobraževanju državljanov. Cilj teh ukrepov je zagotoviti odgovorno gospodarsko rast in opolnomočiti državljane pri obvladovanju razvijajočega se tehnološkega okolja.

Krepitev vloge mladih

Civilna družba je vztrajala, da je treba mladim omogočiti, da oblikujejo prihodnost Evrope. Zavzeli so se za „test mladih“ za vse politike EU, da bi ocenili njihov učinek na mlajše generacije. Skupine mladih so tudi predlagale kvote za mlade za volitve v Evropski parlament, da bi se povečala zastopanost.

Krepitev demokracije

Udeleženci so pozvali k odpornejši in bolj vključujoči demokraciji s poudarkom na strukturiranem civilnem dialogu na vseh ravneh upravljanja. Cilj tega dialoga, skupaj s krepitvijo zmogljivosti, je okrepiti civilno družbo v državah kandidatkah za članstvo v EU ter spodbujati varno in spodbudno okolje za uspeh civilne družbe v Evropi.

Več kot samo okvir za predloge

V tem tednu so se pokazale prednosti in slabosti evropske državljanske pobude. Čeprav so bili priznani njeni uspehi, je bilo izraženo tudi nezadovoljstvo zaradi nezadostne odzivnosti institucij EU. Izraženi so bili pozivi, naj evropske državljanske pobude sprožijo vsebinske odzive, spodbujajo močnejša partnerstva in krepijo udeležbo državljanov prek skupnih najboljših praks.

Pogled v prihodnost

Ta priporočila bodo vključena v prihodnjo resolucijo EESO, v kateri bodo opredeljena pričakovanja civilne družbe od Evropskega parlamenta in Komisije v novi sestavi. (gb)

[Irska fundacija za tretje življenjsko obdobje Third Age Foundation je prejela nagrado EESO za civilno družbo za duševno zdravje](#)

Nagrada EESO za civilno družbo je priznanje neprofitnim projektom, ki jih izvajajo posamezniki, organizacije civilne družbe in podjetja. Vsako leto ima drugačno temo, ki odraža pomembno področje dela EESO. Dobitnica 14. nagrade za civilno družbo, posvečene duševnemu zdravju, je irska fundacija za tretje življenjsko obdobje Third Age Foundation, ki se s svojo mrežo za družbeno udejstvovanje AgeWell bori proti osamljenosti v starosti.

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je 7. marca nagradil pet neprofitnih organizacij za njihov izjemen prispevek na področju spopadanja z motnjami duševnega zdravja, ki so se v EU močno povečale.

Nagrada v višini 50 000 EUR je bila razdeljena med pet zmagovalnih projektov.

Irska dobrodelna fundacija [Third Age Foundation](#) je prejela prvo nagrado v višini 14 000 EUR.

Štirje drugouvrščeni so prejeli vsak 9 000 EUR in so bili razvrščeni tako:

- 2. mesto: združenje **Pro Lapinlahti**, FINSKA, za skupnostno središče [Lapinlahden Lähde](#)
- 3. mesto: [Integra](#), SLOVAŠKA, za pobudo **‘Crazy? So what!’**
- 4. mesto: fundacija [Lilinkoti](#), FINSKA, za igre [The World of Recovery](#)
- 5. mesto: organizacija [Animenta](#), ITALIJA, za projekt **Telling Stories for Good**

DOBITNICA PRVE NAGRADE

Irska dobrodelna fundacija **Third Age Foundation** s svojo mrežo za družbeno udejstvovanje **AgeWell** pomaga osamljenim, šibkim in ranljivim starejšim. Njihova **izvirna storitev temelji na skupnosti, kjer starejši od 50 let podpirajo ogrožene in pomoči potrebne starejše**. AgeWell s kombinacijo obiskov na domu in vprašalnika o duševnem zdravju na pametnih telefonih omogoča družabno in čustveno podporo ter zgodnje prepoznavanje tveganja za zdravje.

OSTALI NAGRAJENI PROJEKTI

Drugo nagrado je prejelo finsko združenje **Pro Lapinlahti** in njegovo skupnostno središče **Lapinlahden Lähde** (Lapinlahtska pomlad). Središče, ki se nahaja v prenovljeni bolnišnici Lapinlahti v Helsinkih, organizira različne delavnice in dogodke okrog pismenosti na področju duševnega zdravja in ima letno okrog 50000 obiskovalcev. Razglašeno je za območje brez diagnoze in omogoča vsakemu, da je to, kar je, brez oznake, s tem pa ljudem nudi opolnomočenje namesto pokroviteljskega odnosa.

Na tretje mesto se je uvrstila slovaška organizacija **Integra** s pobudo **„Crazy? So what!“**, ki spodbuja sočutno razumevanje duševnega zdravja med mladimi in odklanja stereotipe. Omogoča neposreden vpogled v to, kaj pomeni slabo duševno zdravje in kakšne so poti do okrevanja.

Na četrto mesto se je uvrstila **finska fundacija Lilinkoti**, ki podpira duševno zdravje z inovativnimi in ustvarjalnima igrama **„The World of Recovery“**. Igrī spodbujata izboljšanje duševnega zdravja, zdravo samopodobo, osebno samostojnost ter aktivno in smiselno življenje. Prva je nenasilna mobilna igra, druga pa je igra vlog, ki je bila tudi nagrajena. Namenjeni sta duševnemu zdravju in ljudem, ki okrevajo po odvisnosti od substanc, v spremstvu strokovnih delavcev, in se lahko prosto uporabljata.

Projekt **Telling Stories for Good** italijanske neprofitne organizacije **Animenta se je uvrstil na peto mesto**. S tem projektom Animenta spreminja stereotipne diskurze o motnjah prehranjevanja, ki prizadenejo več kot štiri milijone ljudi samo v Italiji, med njimi dva milijona mladostnikov. Programe preprečevanja in ozaveščanja izvajajo prostovoljci na spletu in v šolah po vsej Italiji.

EESO je letošnjo nagrado podelil julija 2023. S tem ko jo je posvetil duševnemu zdravju, želi EESO opozoriti na ključno vlogo civilne družbe pri zdravljenju in preprečevanju težav z duševnim zdravjem. **Nagrajenci so bili izbrani med več kot 100** prijavljenimi kandidati iz 23 držav članic.

Pretekle teme nagrade so bile med drugimi mladi in pomoč Ukrajini, podnebni ukrepi, enakost spolov ter krepitev vloge žensk in migracije. Leta 2020 je EESO nagrado za civilno družbo nadomestil z enkratno nagrado za solidarnost civilne družbe, ki je bila namenjena boju proti COVID-19. (II)

Dan evropske državljanske pobude 2024: pove?ati udeležbo državljanov

Dan evropske državljanske pobude 2024 je hkrati opomnil na potencial in omejitve evropske državljanske pobude. V razpravah ob praznovanju uspehov preteklih pobud pri ozaveščanju in spodbujanju javne razprave se je razkrilo tudi nezadovoljstvo v zvezi s potrebo po boljši odzivnosti in nadaljnjem ukrepanju institucij EU.

Ključna spoznanja z dneva evropske državljanske pobude:

- **več kot samo priložnost za predloge:** uspešne evropske državljanske pobude bi morale samodejno privedi do konkretnih ukrepov Komisije, vklju?no s konkretnimi odzivi in po potrebi zakonodajnimi predlogi. To bi zagotovilo njihov neposredni vpliv na pravo EU in spodbudilo bolj smiseln dialog med državljani in institucijami;
- **močnejša partnerstva:** sodelovanje je klju?nega pomena. Za krepitev glasu državljanov je potrebno strateško sodelovanje med organizatorji, civilno družbo, medijskimi hišami in javnimi partnerji;
- **nenehno izboljševanje:** okvir evropske državljanske pobude se nenehno razvija. Z izkoriš?anjem najboljših praks in spodbujanjem izmenjave znanja med deležniki lahko okrepimo proces evropske državljanske pobude in še ve? državljanom omogo?imo, da dejavno sodelujejo.

Evropska državljanska pobuda državljanom omogoča, da od EU zahtevajo ukrepanje in predlagajo novo zakonodajo o določenem vprašanju. Ko pobuda doseže milijon podpisov, Komisija odloči, katere ukrepe bo sprejela. (gb)

YEYS 2024: Prioritete mladih v naslednjem zakonodajnem obdobju EU

Več kot 100 mladih iz EU, držav kandidatk in Združenega kraljestva se je zbralo na dogodku [Vaša Evropa, vaš glas!](#) (YEYS) ter si delilo poglede in priporočila za prihodnost Evropske unije. Ker se bližajo evropske volitve, se je dogodek YEYS 2024

osredotočil na boj proti neudejstvovanju in na spodbujanje udeležbe mladih.

Glavna priporočila:

1. Uvedba kvote mladih za volitve v Evropski parlament
2. Sprejetje direktive, ki bo zahtevala spoštovanje človekovih pravic in upoštevanje okoljskih vidikov v dobavnih verigah in poslovanju podjetij
3. Vzpostavitev pravnega okvira za družbene medije za boj proti polarizaciji in dezinformacijam
4. Razvoj standardizirane strategije o spolnih in reprodukcijskih pravicah
5. Izvajanje posebnih smernic za obdavčitev blaga, ki škoduje podnebj, pri čemer bi izkupi, ki bi namenili financiranju podnebnju prijaznih pobud

Predlogi bodo posredovani institucijam in oblikovalcem politik EU ter bodo prispevali k rezultatom tedna civilne družbe in resoluciji EESO o prihodnjih evropskih volitvah. (gb)

EESO poziva k oblikovanju strategije za civilni dialog

EESO je v razpravi s podpredsednico Komisije in komisarko za demokracijo in demografijo Dubravko Šuica pozval k oblikovanju strategije o civilnem dialogu kot prvemu koraku h krepitvi vloge civilne družbe in povečanju udeležbe državljanov pri oblikovanju

politik EU.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je svoje zahteve podal v mnenju [Krepitev civilnega dialoga in participativne demokracije v EU: pot naprej](#), ki ga je sprejel po razpravi na svojem plenarnem zasedanju 15. februarja.

Poudaril je, da je nujno pospešiti izvajanje člena 11 Pogodbe o EU, v skladu s katerim imajo institucije skupno odgovornost za dejavno vključevanje organizirane civilne družbe v oblikovanje zakonodaje EU.

To je potrebno kot nadaljnje ukrepanje po Konferenci o prihodnosti Evrope, prelomni pobudi in pomembni vaji iz demokracije, ki je vključevala vrsto razprav z državljani o zadevah, ki jih ti neposredno občutijo v vsakodnevnem življenju.

„Strinjamo se, da se mora glas državljanov slišati tudi po volitvah. V institucijah in organih EU moramo vse bolj vključevati civilno družbo v smiseln dialog, ki bo več kot le obveščanje in posvetovanje,“ je dejal predsednik EESO Oliver Röpke.

Za oblikovanje preglednejše, bolj vključujoče in demokratične EU sta potrebna večja državljanska udeležba in tesno partnerstvo med institucijami EU in nacionalnimi oblastmi. „Skupaj si moramo prizadevati, da bo EU za ves svet ostala žarek upanja in zgled participativne demokracije,“ je poudarila komisarka Šuica.

Poročevalec za mnenje Pietro Barbieri je dejal: „EESO s tem mnenjem poziva evropske institucije, naj naredijo konkreten korak naprej in sprejmejo strategijo za civilni dialog, ki bo omogočila akcijski načrt in medinstitucionalni sporazum, ki bo vključeval vse ravni EU. Zavezanost EESO je znak nujne potrebe, ki je ni mogoče opustiti ali odložiti.“

Soporočevalka Miranda Ulens je dodala: „Primere dobre prakse socialnega dialoga že imamo. Cilj naših predlogov je omogočiti, da se bodo slišali tudi glasovi drugih legitimnih in reprezentativnih organizacij. Ustvarimo resnično in demokratično Evropo za svoje državljane! #TogetherStrong!“ (II)

[Spoznavajte zagovornike odličnosti: EESO in Evropska komisija opozarjata na poklicno usposabljanje za odpravo pomanjkanja delovne sile](#)

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) in Evropska komisija sta 23. februarja organizirala vodilni dogodek evropskega leta spretnosti, na katerem je sodelovalo več kot 400 mladih iz vseh držav članic EU, ki so se osredotočili na znanja in spretnosti, potrebne za sedanja in prihodnja delovna mesta.

Na dogodku [Spoznavajte zagovornike odličnosti](#) se je predstavilo 35 mladih prvakov nedavnih tekmovanj EU [WorldSkills](#) in [EuroSkills](#) ter [Abylimpics](#) (olimpijske igre znanj in spretnosti za invalide), na katerih so se tekmovalci pomerili v več kot 20 različnih disciplinah, kot so mobilna robotika, IKT, mehanika, grafično oblikovanje, avtomobilska tehnologija in gradbeništvo.

Prvaki so predstavili navdihujoče zgodbe o svojih učnih in poklicnih poteh. Mladi so lahko med posebnimi predstavitvami na področjih, kot so cvetličarstvo, barvanje avtomobilov, robotika in virtualna resničnost, opazovali tradicionalne in nove spretnosti ter se jih učili o njih. Potekali so tudi pogovori o povezovanju robotskega sistema, robotu za odstranjevanje min v Ukrajini in računalniško podprtem oblikovanju v strojništvu.

Namen je bil promovirati koristi in priložnosti, ki jih ponujata poklicno izobraževanje in usposabljanje, zlasti za zeleni in digitalni prehod ter prihodnji svet dela. Poklicno izobraževanje in usposabljanje sta pomembna tudi v sedanjih razmerah pomanjkanja delovne sile in znanj ter neskladij med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih v EU. Več kot tri četrtine podjetij v EU namreč poroča o težavah pri iskanju delavcev s potrebnimi znanji in spretnostmi.

Predsednik EESO Oliver Röpke je dejal: „Znanja in spretnosti so ključna za opolnomočenje mladih in njihov uspeh v zasebnem in poklicnem življenju. V digitalnem in zelenem prehodu nam dajejo moč ne le za prilagajanje, temveč tudi za ustvarjanje novih delovnih mest v prihodnosti.“

Komisar za delovna mesta in socialne pravice Nicolas Schmit pa je dejal: „Poklicno usposabljanje ponuja mnogo priložnosti na današnjem trgu dela. Prepričan sem, da lahko pomaga odpraviti neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih in pomanjkanje delovne sile, ki zavirajo evropsko industrijo.“

Dogodek je pokazal, da je poklicno izobraževanje in usposabljanje odlična izbira, saj mladim in tudi odraslim, ki želijo zamenjati zaposlitev ali preprosto nadgraditi svoj obstoječi nabor znanj in spretnosti, ponuja dobre poklicne možnosti in hitrejšo zaposlitev. Vendar je za številne bodoče študente pogosto še vedno druga izbira. Leta 2021 je bila le nekaj več kot polovica vseh srednješolcev v EU vključena v programe s poklicno usmeritvijo.

Leta 2022 je skoraj 80 % novih maturantov poklicnega izobraževanja in usposabljanja dobilo zaposlitev, EU pa si prizadeva doseči cilj 82 % do leta 2025. (II)

Posodobljeni evropski potni list za demokracijo

Želite spremeniti izobraževalni sistem? Imate problem s kontaminiranimi živili? Bi radi, da se tovorni promet preusmeri s ceste na železnico? Ali pa se srečujete s težavami pri registraciji vašega podjetja prek meja? Državljeni EU imajo številne pravice, soočajo pa se tudi s težkimi odločitvami in morajo pri tem vedeti, kako in na katerih področjih lahko kaj dosežejo.

Odgovore boste našli v našem priljubljenem evropskem potnem listu za evropsko demokracijo, ki je bil pravkar posodobljen! Vsebuje dejstva, informacije in navodila o vseh vidikih sodobne evropske demokracije, vključno s pregledom instrumentov za udeležbo in podrobnim priročnikom o evropski državljanski pobudi.

[Nova različica](#) je že na voljo v več jezikih, v naslednjih nekaj tednih pa jih bomo dodali še več. (cw)

NOVICE SKUPIN

Čas je za obsežen program za evropsko obrambno industrijo

Antonello Pezzini, delegat posvetovalne komisije EESO za spremembe v industriji in nekdanji član skupine delodajalcev v EESO

Evropski komisar za notranji trg Thierry Breton je januarja ponovno poudaril, da je za okrepitev naše varnosti treba utrditi notranji trg na področju obrambe. „Začeli smo s strelivom za Ukrajino,“ je dejal. „Zdaj moramo ta pristop razširiti na obsežen program za evropsko obrambno industrijo, s katerim se bo podprla širitev evropske industrijske baze in razvoj infrastrukture, potrebne za zaščito spornih območij.“

EESO je večkrat poudaril, da potrebujemo **program za razvoj evropske obrambne industrije**, s katerim se bo vzpostavil interoperabilen in povezan skupen obrambni sistem.

Ta cilj je še toliko nujnejši v sedanjih geopolitičnih razmerah, ki nas silijo v okrepitev strateške avtonomije Evrope na področju obrambe in razvoj močne skupne industrijske in tehnološke baze.

Program za razvoj evropske obrambne industrije bi moral biti del skupne strateške vizije za obrambno industrijo, katere cilj je učinkovito povezovanje evropskih proizvajalcev in uporabnikov, ki vključuje vsaj tri države članice.

Vse bolj jasno je, da je potreben strukturirani dialog na evropski ravni, usklajen in v sinergiji z zvezo NATO, ter da je treba oblikovati Svet ministrov za obrambo, ki bi kot forum za posvetovanje in sprejemanje resnično evropskih odločitev prevzel stalno politično vodstvo.

S pravnimi določbami je treba zagotoviti uravnoteženo razmerje med velikimi in majhnimi državami, 20-odstotni delež malih podjetij med udeleženi podjetji, usposabljanje strokovnjakov in novih poklicnih profilov ter preusposabljanje delavcev, katerih znanja in spretnosti niso več uporabni ali so zastareli.

Zdaj je čas za širši in odločnejši pristop. Potrebujemo obsežen program za evropsko obrambno industrijo, ki bo z razvojem blaga z dvojno rabo okrepil industrijsko bazo v Evropi. Tovrstno blago, ki vključuje programsko opremo in tehnologijo, se lahko uporablja v civilne in vojaške namene. Sem sodi tudi blago, ki se lahko uporablja za zasnovo, razvoj, proizvodnjo ali uporabo kemičnega ali biološkega orožja in njegovih nosilcev.

Celotni članek Antonella Pezzinija lahko preberete v biltenu skupine delodajalcev EESO: <https://europa.eu/!yKMPTk>.

S kmetij v boj na ulice?

Brez socialnega dogovora ne bo zelenega dogovora.

Pripravila skupina delojemalcev v EESO

Kmetje so 26. februarja s svojimi traktorji blokirali ulice v Bruslju in tako že drugič v nekaj tednih protestirali. Namesto običajnih suknjičev in lepo urejenih pričesk je bilo v evropski četrti videti tovornjake, traktorje, kupe sena in gorečih gum. Razlogi za proteste kmetov so različni, [od SKP in okoljskih politik pa do popolnoma drugih vprašanj](#).

Res je, da je evropsko podeželje v težki situaciji, in tako je že dolgo. Skupina delojemalcev in EESO kot institucija vedno znova opozarjata, da [brez socialnega dogovora ne bo zelenega dogovora](#). Čeprav bi lahko to trditev odpravili kot zgolj še eno frazo bruseljskega žargona, pa bi bila to usodna napaka. Podeželje se sooča z resničnimi težavami. Mednje sodijo [posredniki, ki proizvajalcem plačujejo miloščino, a potrošnikom zaračunavajo nesramno visoke cene](#), nezadostna pomoč za izvajanje okoljskih reform, (nepravična) prosta trgovina, težki delovni pogoji in podnebne spremembe.

Odziv Evropske komisije, ki je [naglo opustila zahteve glede pesticidov](#), je še bolj zaskrbljujoč kot premalo resničnih posvetovanj in sodelovanja s socialnimi partnerji ter neukrepanje na socialnopolitični ravni. Podobno kot pri okoljskih ukrepih lahko odstop od teh zahtev našim politikom zagotovi nekaj časa, toda hkrati nas lahko v zvezi z okoljem potisne na točko, od koder ne bo več vrnitve.

Poleg vsega skrajna desnica pred volitvami poskuša izkoristiti nezadovoljstvo kmetov, in deloma ji celo uspeva, da proteste preusmerja zoper cilje trajnostnega razvoja, zeleni dogovor in Agendo 2030.

[Konferenca z naslovom Krepitev civilne družbe in participativne demokracije v EU: pot naprej](#)

Pripravila skupina organizacij civilne družbe v EESO

Skupina organizacij civilne družbe v EESO bo 25. marca, od 14.30 do 18.00, v Bruslju organizirala konferenco, katere namen bo preučiti, kako si lahko EU kot celota in posamezne države članice prizadevajo za učinkovit trajnostni civilni dialog in participativno demokracijo.

Med povabljenimi govorniki bosta:

- **Pedro Silva Pereira**, podpredsednik Evropskega parlamenta, ki nadomešča predsednico Roberto Metsola pri stikih z organizacijami civilne družbe, ki zastopajo državljane;
- njegova ekscelenca **Willem van de Voorde**, belgijski veleposlanik in stalni predstavnik Belgije pri EU.

Na konferenci bosta predstavljeni naslednji nedavni pobudi:

- **mnenje EESO** Krepitev civilnega dialoga in participativne demokracije v EU: pot naprej ([SOC/782](#)), ki je bilo pripravljeno na zaprosilo belgijskega predsedstva Sveta EU in sprejeto na plenarnem zasedanju EESO 15. februarja;
- **odprto pismo**, ki ga je podprlo 156 podpisnikov iz 26 držav članic EU, pripravila pa sta ga skupina organizacij civilne družbe in Civil Society Europe. V pismu so glavne institucije EU pozvane, naj sprejmejo konkretne ukrepe za izvajanje odprtega, preglednega in rednega dialoga z organizacijami civilne družbe na vseh področjih politike.

Konference se bodo udeležili tako institucionalni deležniki kot širše občinstvo, da bi razmislili o načinih za izvajanje ukrepov, predlaganih v okviru omenjenih in drugih pobud.

Dogodek bo **odprt za javnost**. Za aktivno udeležbo na kraju samem ali na daljavo je potrebna predhodna registracija. Na voljo bo [spletni prenos](#) dogodka.

Več informacij o osnutku programa, prijavi in spletnem prenosu je na voljo na **spletišču dogodka**.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[Brošura o 14. nagradi za civilno družbo: Izvedite ve? o kandidatih!](#)

EESO je objavil brošuro o številnih projektih, ki se potegujejo za nagrado za civilno družbo na temo duševnega zdravja, da bi opozoril na prizadevanja civilne družbe za zaježitev tihe epidemije duševnih motenj v EU. Brošuro si lahko ogledate [tukaj](#).

[Ali ste vedeli? Številke in podatki o duševnem zdravju](#)

Dejstva in podatki o duševnem zdravju v EU ne vzbujajo optimizma, temveč kličejo k ukrepanju. EESO se zavzema za odločnejše ukrepe za spodbujanje duševnega zdravja na nacionalni ravni in ravni EU. Poziva tudi k zavezujoči zakonodaji za preprečevanje psihosocialnih tveganj na delovnem mestu. Z nagrado za civilno družbo na temo duševnega zdravja izraža priznanje nenehnim prizadevanjem civilne družbe za izboljšanje dobrega počutja Evropejcev.

1. EESO se je odločil, da bo svojo osrednjo nagrado za civilno družbo posvetil duševnemu zdravju. K temu so ga spodbudila poročila, da so se zaradi pandemije COVID-19 v Evropi močno povečali primeri duševnih motenj, kot sta tesnoba in depresija. Po podatkih OECD se je delež mladih s simptomi tesnobe v več evropskih državah več kot podvojil. Pandemija je tudi povzročila, da se motnje hranjenja, zlasti med mladostniki, začnejo pojavljati v zgodnejši starosti. Že pred izbruhom pandemije COVID-19 so težave z duševnim zdravjem prizadele vsaj 84 milijonov ljudi v EU, tj. približno vsakega šestega človeka.
2. Približno 4 % smrti na leto v EU je posledica duševnih ali vedenjskih motenj. Slabo duševno zdravje ima tudi velike gospodarske posledice, saj neposredni in posredni stroški znašajo približno 4 % BDP. Več kot tretjina teh stroškov izhaja iz nižjih stopenj zaposlenosti in upadanja produktivnosti pri delu.
3. Po podatkih Eurostata je leta 2020 44,6 % zaposlenega prebivalstva v EU v starosti od 15 do 64 let poročalo o dejavnikih tveganja za duševno dobro počutje na delovnem mestu. Najpogostejše sta bila omenjena delovna preobremenitev in čustveni pritisk. O tem je poročala skoraj petina zaposlenih v EU.
4. Duševno dobro počutje se je povzpelo na vrh politične agende v EU. Komisija je zato junija 2023 sprejela celovit pristop k duševnemu zdravju. Ta novi pristop, podprt s sredstvi EU v višini 1,23 milijarde EUR, je namenjen spodbujanju duševnega zdravja v vseh politikah EU s poudarkom na treh vodilnih načelih: zadostna in učinkovita preventiva, dostop do kakovostnega in cenovno ugodnega varstva duševnega zdravja ter zdravljenja in vnovično vključevanje v družbo po okrevanju. Duševno zdravje je tudi ena od političnih prednostnih nalog EESO in se uvršča med najpomembnejša področja njegovega delovanja.
5. EESO je prejel kar 105 vlog iz vse EU, ki zajemajo najrazličnejše teme – od projektov za preprečevanje psihosocialnih tveganj na delovnem mestu ali reševanje težav, kot sta zloraba psihoaktivnih snovi in kibernetika zasvojenost, do boja proti stigmatizaciji duševnega zdravja in spodbujanja pomoči, ki jo vodi skupnost. EESO upa, da bo s poslušitvijo in izpostavitvijo prizadevanj nedržavnih akterjev za podporo duševnemu zdravju k temu navdihnil tudi druge. (sg)

Skrb za duševno zdravje v starosti: moč družabnih stikov

Irska dobrodelna organizacija Third Age Foundation (Fundacija za tretje življenjsko obdobje) se prek svoje mreže za družabne stike AgeWell („dobro staranje“) bori proti osamljenosti starejših.

Njihovi obiskovalci (AgeWell Companions), ki so tudi sami starejši

od 50 let, enkrat tedensko obiščejo starejše ljudi na njihovih domovih, da jim delajo družbo, z aplikacijo - vprašalnikom, ki je dostopen prek telefona - pa lahko tudi spremljajo njihovo zdravje in dobro počutje. Alison Branigan iz Third Age Foundation nam je povedala, da je bilo do danes tovrstne podpore v irski grofiji Meath deležnih več kot 500 ljudi. Nekateri od njih so jo opisali kot „rešilno bilko“ ali celo kot „svetlobo na koncu dolgega temnega predora“.

Kaj vas je spodbudilo, da ste začeli s projektom?

Mreža AgeWell je začela delovati v grofiji Meath, da bi podprla starajoče se prebivalstvo in posameznike, ki potrebujejo posebno socialno, čustveno, psihološko in fizično oskrbo. Naš zdravstveni sistem je pod izjemnim pritiskom, prebivalstvo se povečuje in stara, zato so za storitve, kot je pomoč na domu, dolge čakalne vrste. AgeWell nudi pravočasen in praktičen odziv, ki dopolnjuje in izboljšuje zdravstvene storitve, saj pomaga starejšim, ki so sami, osamljeni ali betežni, ki ne morejo od doma in so ogroženi. Pomaga jim, da lahko bolje in še naprej živijo v kraju, ki so si ga sami izbrali, saj poskrbi za njihove družabne stike ter spremljanje zdravja in dobrega počutja. Hkrati se zaznajo in obravnavajo nastajajoče težave, še preden postanejo hujši problem. AgeWell se dobro ujema tudi z etiko naše organizacije Third Age, ki neposredno podpira starejše z inovativnimi storitvami in programi ter ustvarja edinstvene priložnosti za prostovoljstvo, da lahko starejši podpirajo svoje vrstnike in druge skupine v skupnosti.

Kako je bil vaš projekt sprejet? Ali ste od ljudi, ki ste jim pomagali, dobili kakšen odziv? (Lahko morda navedete kakšen primer?)

Do danes je AgeWell nudil podporo več kot 500 starejšim v grofiji Meath. Številni resnično cenijo druženje, ki je del tega programa: z obiskovalci AgeWell so navezali poseben odnos zaupanja, kar nam pomaga razumeti njihove potrebe in bojazni, zaradi česar jim lahko bolje pomagamo.

Med komentarji, ki jih slišimo od naših strank so: „ta služba je rešilna bilka“, „nisem vedel, da potrebujem pomoč, dokler je nisem dobil“, „zelo sem vam hvaležna za to storitev in obiskovalko, ki mi polepša teden“, „bil sem zelo osamljen, cele dneve nisem nikogar videl in resnično se veselim obiskov“. Eden od starejših, ki je preživel zelo težke čase in priznal, da je večkrat razmišljal o samomoru, je dejal: „Obiskovalci AgeWell so prišli ob pravem času – pomagali so mi najti luč na koncu dolgega temnega predora.“ „Vsi bi morali imeti dostop do teh storitev,“ je dodal.

Naši obiskovalci prostovoljci, ki so tudi sami že starejši, pa pravijo: „zelo rad sem prostovoljec“, „lepo je, ko čutiš, da tvoj obisk nekomu nekaj pomeni“ in „na teh obiskih sem se zelo veliko naučila o ljudeh in sami sebi“.

Statistično lahko dokažemo, da AgeWell izboljšuje dobro počutje ter socialno, čustveno in informacijsko podporo, zmanjšuje izoliranost in osamljenost, izboljšuje zdravje (kot to ocenjujejo starejši sami) in povečuje raven telesne dejavnosti.

Med povratnimi informacijami so tudi misli družinskih članov naših strank, ki pravijo, da so zdaj pomirjeni, in priznanje za naše delo s strani zdravstvenih delavcev, ki nam neprestano pošiljajo nove stranke.

Kaj bi svetovali drugim organizacijam, da bi s tovrstnimi dejavnostmi in programi dosegle kar največ?

Spoznajte svoje občinstvo, udeležene osebe vključite v postopek ter prisluhnite njihovim predlogom in potrebam. Verjemite v to, kar veste in kar lahko dosežete, bodite pogumni, ustvarjalni in vztrajni: če je vaša ideja dovolj dobra, boste že našli pravi način za njeno uresničitev. Bodite pripravljeni sodelovati z drugimi, in če lahko pridobite podporo države ali zdravstvenih služb za financiranje oziroma pomoč ali promocijo, lahko to močno prispeva k verodostojnosti, učinku in uspehu vašega programa.

Kaj je po vašem mnenju glavni razlog za poslabšanje duševnega zdravja v starosti, razen fizioloških dejavnikov? Ali lahko kot družba izboljšamo duševno zdravje starejših?

Osamljenost in izoliranost sta vedno prispevali k slabšemu duševnemu zdravju v starosti; to je težava na irskem podeželju, ki pa je lahko ravno tako razširjena v vrvežu mest. V zadnjih letih so posledice pandemije, prisilne izolacije, zapiranja vase in osamitve ter izgube družabnih stikov, dostopa do dejavnosti in svobode sprožile epidemijo strahu, tesnobe, depresije in težav z duševnim zdravjem. K temu so prispevali tudi domači in svetovni dogodki, vključno z vse večjo draginjo, vojno in konflikti. S staranjem se posameznikov socialni krog lahko zoži, bolezen lahko omeji njegove dejavnosti zunaj doma, morda ne more več iz hiše ali pa ne more več živeti samostojno – vse to lahko vpliva na njegovo samozavest, občutek lastne vrednosti, razpoloženje in pogled na svet. Pomembno je, da na starejše ne pozabimo samo zato, ker morda niso vidni: spomniti se moramo na pomen skupnosti in ukrepanja v skupnosti ter na moč družabnih stikov ter pobud za spodbujanje k družbenim dejavnostim.

Lapinlahden Lähde: prostor, kamor stigmatizacija in diskriminacija nimata vstopa

Še leta 2013 je bila bolnišnica Lapinlahti, prva finska psihiatrična bolnišnica s 170-letno zgodovino in simbol duševnega zdravja v državi, prazna in pozabljena. Nato je skupina aktivistov s področja duševnega zdravja, ki si je zadala cilj, da bo razpadajočo dediščino spremenila v odprto središče za duševno zdravje, kulturo in umetnost, zavihala rokave. Siru Valleala, predstavnik združenja Pro Lapinlahti, ki vodi središče, nam je povedala, da je Lapinlahden Lähde zdaj predvsem prostor vključevanja, kamor stigmatizacija in predsodki nimajo vstopa in kjer je vsakdo dobrodošel.

Kaj vas je spodbudilo, da ste začeli s projektom?

Leta 2013 je bila bolnišnica Lapinlahti, prva psihiatrična bolnišnica na Finskem, zgrajena leta 1841, prazna, mesto Helsinki pa z njo ni imelo načrtov. Ta zgodovinski kraj, bogat z dediščino in obdan s čudovitim parkom, je bil pozabljen in v razpadajočem stanju. Skupina aktivistov s področja duševnega zdravja je zaradi tega žalostnega dogajanja začela širiti svojo vizijo in sanje o tem prostoru, da bi bolnišnico Lapinlahti in park spremenila v odprto središče za duševno zdravje, kulturo in umetnost.

To je bil začetek tega, kar danes poznamo pod imenom Lapinlahden Lähde – „pomlad Lapinlahtija“. Dejavnosti se navezujejo na zgodovinski in arhitekturni pomen tega območja v osrčju zaliva Lapinlahti in se napajajo iz 170 let dela na področju duševnega zdravja. Poudarek zdaj ni več na zdravljenju bolezni, temveč na spodbujanju dobrega počutja oseb iz vseh delov družbe. Lapinlahden Lähde je živ primer prizadevanj proti stigmatizaciji in spremembe razmišljanja v smeri spodbujanja pozitivnega.

V preteklosti je bolnišnica Lapinlahti veljala za središče psihiatrične stroke in prostor, kjer se je varstvo duševnega zdravja nenehno razvijalo. Aktivisti s področja duševnega zdravja iz združenja za duševno zdravje Pro Lapinlahti, ki je bilo ustanovljeno leta 1988, ko je bolnišnica še delovala, pa so namesto tega želeli ustanoviti inovativno središče za spodbujanje duševnega zdravja z vsem znanjem, ki je bilo na voljo v 21. stoletju. Ta prostor tako odraža oprijemljivo spremembo razmišljanja, ki se je od zdravljenja duševnih bolezni usmerilo k spodbujanju duševnega blagostanja.

Kako je bil vaš projekt sprejet? Ali ste od ljudi, ki ste jim pomagali, dobili kakšen odziv? Lahko navedete primer?

Na začetku ni bilo enostavno pripraviti ljudi, da stopijo skozi vrata. Območje je bilo 170 let zaprto za javnost, hkrati pa se je uporabljalo kot psihiatrična bolnišnica. Kljub zanimanju in radovednosti je bilo ljudi težko prepričati, naj vstopijo in se razgledajo naokoli. Toda postopoma so se vendarle začeli vključevati v dejavnosti in dogodke ter jih navdušeno pomagali razvijati, se udeleževati kot prostovoljci in deliti svoje zamisli. Različni umetniki so v Lapinlahden Lähdeju organizirali svoje umetniške razstave in kulturne prireditve, tako da imamo danes več kot 400 prireditev in od 50 do 60 razstav na leto. Bolnišnica Lapinlahti je za vse v Helsinkih postala odprta dnevna soba, ki spodbuja duševno blagostanje ter pomaga lajšati osamljenost in socialno izključenost prav vsak dan v letu.

„Ko sem začel sodelovati pri tej pobudi, se mi je zdelo neverjetno lepo, da sem lahko bil tu in pomagal temu prostoru vdihniti novo življenje ... Bilo je, kot da bi težave kar odpihnilo.“ (Cresswell-Smith idr., 2022)

Bolnišnica Lapinlahti danes velja za izjemno varen in vključujoč prostor. V njem si vedno dobrodošel, ne glede na to, kaj se ti tisti dan dogaja ali kakšno je tvoje življenje v tistem trenutku. Zgodovina Lapinlahtija kot psihiatrične bolnišnice ima svoj pomen. Omogoča ti, da si ranljiv, odprtost glede težav z duševnim zdravjem pa je edinstvena. Prizadevamo si, da se vsi počutijo povezane in da lahko vsakdo varno raziskuje svoje dobre plati. Stigmatizacija in diskriminacija nimata vstopa v Lapinlahden Lähde in ponosni smo na to, da vključujemo vse brez razlike.

Dejavnosti Lapinlahtija smo razvijali v sodelovanju z lastnikom, tj. mestom Helsinki, kar je bil predpogoj za vse skupaj. Trenutno se sprejemajo daljnosežne politične odločitve o prihodnjem lastništvu tega območja in upamo, da bodo dosednji uspehi v celoti upoštevani.

Kako boste s temi namenskimi sredstvi dodatno pomagali skupnosti? Ali že načrtujete nove projekte?

Svoje dejavnosti bomo še naprej razvijali tako, da bo lahko sodelovalo še več ljudi in imelo koristi od njih. Nedavno smo začeli zanimiv projekt za ljudi, ki se po duševnih motnjah ponovno postavljajo na noge. Z njim želimo okrepiti dostop oziroma celo pravice do kulturnih dejavnosti. Natančneje, pomagati želimo ljudem, da sami najdejo način za kulturno izražanje in ugotovijo, kaj jim koristi v povezavi s kulturo duševnega blagostanja in umetnostjo. Za to bomo uporabili velikodušno nagrado, ki smo jo prejeli.

Kateri skupni ukrepi so po vašem mnenju potrebni za zmanjšanje stigme, ki pogosto spremlja težave z duševnim zdravjem? Ali lahko umetnost prispeva k opolnomočenju ljudi z duševnimi težavami?

Ponuditi moramo dejavnosti, ki omogočajo srečevanje ljudi z različnimi ozadji in izkušnjami. Kadar dejavnosti ne temeljijo na zdravstvenem stanju ali življenjskih okoliščinah, se lahko ljudje spoznajo na edinstven način in stkejo se lahko močne vezi med osebami iz različnih okolij. Raziskovanje duševnega zdravja z različnimi sredstvi, na primer umetnostjo, povečuje ozaveščenost in razumevanje. Umetnost je edinstvena, ko gre za povezovanje ljudi, in ponuja nove načine za razreševanje tudi bolečih vprašanj. Umetnost je izrazno sredstvo in ljudem omogoča, da so videni in slišani. Biti slišan lahko spremeni življenje človeka in njegovo dožemanje samega sebe.

[V?asih je dovolj imeti nekoga, s komer se lahko pogovorimo](#)

Slovaški projekt *Crazy? So what? (Nor? In kaj potem?)*, ki ga vodi organizacija Integra, združuje mlade študente in ljudi, ki so imeli težave z duševnim zdravjem. V sklopu celodnevnega poučevanja udeleženci iz prve roke slišijo, kaj pomeni premagati krizo v

duševnem zdravju in kako poiskati pomoč. Direktorica Integra Jana Hurova nam je povedala, da projekt pomaga odpravljati stigmatizacijo ljudi, ki imajo takšne težave, in mladim daje dragoceno upanje.

Kaj vas je spodbudilo, da ste začeli s projektom?

Naša organizacija že vrsto let nudi podporo ljudem s težavami z duševnim zdravjem, ki so zaradi tega izgubili službo, dom, prijatelje, včasih tudi svojo družino. Svet se jim je obrnil na glavo. Pred skoraj 30 leti smo ustanovili prvo skupnostno službo za duševno zdravje na Slovaškem, da bi ti ljudje po zdravljenju v psihiatrični bolnišnici dobili podporo in znova normalno zaživel kot pred boleznijo. Podprli smo ustanovitev organizacij bolnikov na Slovaškem in izvedli številne programe za destigmatizacijo duševnih bolezni. Nekatere osebe v naši oskrbi imajo hude duševne težave, zlasti shizofrenijo. Mnoge so se že uspele ponovno vključiti v življenje in v njem najti smisel.

Ker se vse naše dejavnosti že od samega začetka izvajajo na netradicionalen način in v partnerstvu z našimi uporabniki, da bi čim bolj opredelili njihove potrebe, smo uporabili podoben pristop kot program *Crazy? So What!*. Veliko naših uporabnikov je našlo smisel življenja v srečevanju z mladimi, katerim na podlagi osebnih izkušenj govorijo o tem, kaj so pogrešali pri njihovi starosti in kaj je kasneje privedlo do težav z njihovim duševnim zdravjem.

Opažamo vse večjo potrebo po poudarjanju pomena duševnega zdravja. Vedeti, kako obvladati osebno krizo, je izjemno dragoceno.

Program *Crazy? So what!* smo na Slovaškem začeli izvajati leta 2005 skupaj s partnerji iz Nemčije in Češke. Vendar nam ga je šele pred kratkim uspelo postaviti na stabilnejše temelje in razširiti. Usposabljali smo se za mentorje, sedaj usposabljamo nove ekipe in obiskujemo nove šole.

Kako je bil vaš projekt sprejet? Ali ste od tistih, ki ste jim pomagali, dobili kakšen odziv? (Če da, lahko navedete kakšen primer?)

Na mlade vselej naredi močan vtis srečanje z osebami, ki so premagale duševno krizo in katere lahko vprašajo karkoli. S tem se zavejo, da je vedno na voljo pomoč, če imajo kakršne koli težave. Ker gre za celodnevno poučevanje in komunikacijo enakih, pri udeležencih vedno pustimo pozitiven vtis.

Ljudje z osebnimi izkušnjami z duševnimi težavami lahko mladim dajo pogum, da vzamejo življenje v svoje roke. Pri skoraj vsakem poučevanju sedi nekdo, ki ima težave. Iskrice upanja, ki jim jo damo, je neprecenljiva. Ljudje z osebnimi izkušnjami pripovedujejo svojo zgodbo in to jim pomaga, da se počutijo bolje. Sami se odločijo, koliko se bodo odprli. Tako se počutijo koristni in razumljeni.

Mladi udeleženci večkrat komentirajo, da običajno ne dobijo priložnosti, da bi se srečali z ljudmi s težavami v duševnem zdravju ali da bi se jih morali naučiti sprejemati in ne obsojati zato, ker so drugačni.

Prav tako dobivamo odzive od oseb, ki so same izkusile težave z duševnim zdravjem in sodelujejo v programu. Nekdo nam je povedal:

„Program mi daje pogum, da hodim pokončno. Zdaj hočem končno živeti! Pogovor z mladimi je zahteven, a mi daje zadovoljstvo. So zelo odprti in praktično nimajo nobenega strahu pred socialnimi stiki. Zame je najlepše to, da odkrivajo, da je med nami veliko več skupnih stvari kot pa razlik, da so njihove predstave o „norcih“ napačne. Predvsem se mi zdi dobro to, da lahko ljudem pomagam, da končno odkrito spregovorijo o težavah z duševnim zdravjem, saj se nihče ne bi smel tega sramovati ali zaradi tega skrivati.“

Mladi so tisti, ki nas poganjajo naprej. Po vsakem takem dnevu govorijo o tem, kako pomemben je zanje program *Crazy? So what!* in da bi se moral nadaljevati, da bi lahko vsak mlad človek na Slovaškem spoznal,

kako dragoceno je lastno duševno zdravje.

Ali že načrtujete nove projekte?

Želimo si, da bi imeli vsi mladi možnost sodelovanja v tej obliki izobraževanja, da bi lahko program razširili še v druge regije Slovaške. Izvaja se že v Nemčiji (kjer je bil prvotno ustanovljen), na Slovaškem, Češkem in v Avstriji. Letos smo usposabljali tudi prve ekipe v Ukrajini.

Kako pomembno je po vašem mnenju odkrito razpravljati o težavah z duševnim zdravjem? Kaj sporočate s svojim projektom?

Sporočilo, ki ga želimo širiti, je to, da težave z duševnim zdravjem niso nekaj, česar bi se morali sramovati. Sramovati bi se morali, če z ničemer ne poskrbimo za svoje zdravje, saj brez duševnega zdravja ni zdravja.

Glavni namen programa *Crazy? So what!* je pravočasno opozoriti na pomen duševnega zdravja in hkrati spodbujati ozaveščenost o ljudeh s težavami v duševnem zdravju.

Ugotovili smo, da je veliko boljše preprečevati kot zdraviti, saj je to veliko bolj učinkovito. Dajemo pogum in motivacijo ter smo optimistični. Pomoč je vedno na voljo. Včasih je dovolj imeti nekoga, s komer se lahko pogovorimo. Boriti se za svoje sanje ni enostavno, a je vredno.

[Neizkoriš?eni potencial iger za izboljšanje duševnega zdravja](#)

Na področju duševnega zdravja je še veliko možnosti za inovacije in nove pristope. S tem v mislih je finska fundacija Lilinkoti razvila igro z naslovom *The World of Recovery* (Svet okrevanja), ki jo je mogoče igrati na spletu ali za mizo na igralni deski. V

obeh primerih gre za igro vlog, pri kateri morajo igralci postati druga oseba. V futurističnem svetu upanja jih igra spremlja na njihovi poti do okrevanja in je namenjena zlasti osebam, ki se zdravijo zaradi težav v duševnem zdravju in zlorabe psihoaktivnih snovi, pa tudi strokovnjakom. Predstavnici fundacije Lilinkoti Reetta Sedergren in Venla Leimu sta nam pojasnili, da imajo igre ogromen potencial za izboljšanje duševnega zdravja, ki pa večinoma ostaja neizkoriščen.

Kaj vas je spodbudilo, da ste začeli s projektom?

Pred nekaj leti smo v fundaciji Lilinkoti ugotovili, da je na področju duševnega zdravja še veliko možnosti za inovacije in nove pristope k okrevanju. Vse večja osredotočenost ravno na okrevanje je pomenila velik napredek na tem področju, toda sodobnih, inovativnih pristopov za uresničevanje takšnega pristopa ni bilo. Naša organizacija že desetletja dela z ljudmi, ki okrevajo po težavah v duševnem zdravju, in spraševali smo se, ali res ni sodobnega orodja, ki bi to zdravje izboljševalo? Morda digitalna igra, v kateri igralec prevzame vlogo nekoga drugega?

Kako je bil vaš projekt sprejet? Ali ste od ljudi, ki ste jim pomagali, dobili kakšen odziv?

Igro *World of Recovery* smo razvili skupaj z ljudmi, ki okrevajo po težavah v duševnem zdravju, in strokovnjaki, zato smo ves čas med snovanjem dobivali povratne informacije, ki so nas vodile do končnega rezultata.

Igralci obeh različic igre so nam poslali izredno pozitivne odzive, tako anonimne kot osebne. Tako je na primer več kot 90 % sodelujočih dejalo, da je igra na mobilnem telefonu izboljšala njihovo počutje in jih spodbudila, da so postali aktivni, igra vlog pa jim je pomagala razvijati socialne veščine.

Verjetno najboljši odziv so bili smeh in pogovori o občutkih, izzivih in prednostnih, pa tudi način, kako te igre združujejo igralce, ne glede na njihovo vlogo in pretekle izkušnje.

Kaj bi svetovali drugim organizacijam, da bi s tovrstnimi dejavnostmi in programi dosegle kar največ?

Biti na čelu inovacij je nekaj, kar prinaša veliko prednosti. Početi nekaj novega je resnično navdihujoče. Sprejmite nove zamisli in ne poskušajte jih potisniti v noben kalup. Sledite svojemu instinktu, bodite radovedni in prisluhnite mnenju vsakogar. Še bolj pomembno pa je, da k sodelovanju pritegnete ljudi, ki okrevajo, in strokovnjake z izkušnjami. Če razvijate igre, bodite pripravljeni na veliko predsodkov iz strokovnega okolja. Kajti na področju duševnega zdravja vlada splošno prepričanje, da igre povzročajo zasvojenost ali so škodljive. Naj vam to ne vzame poguma! Bodite drzni, kreativni in upajte si sanjati.

Kako lahko računalniške in videoigre izboljšajo duševno zdravje? Ali bi jih bilo treba po vašem mnenju več uporabljati za zdravljenje teh težav?

Računalniške in videoigre, zlasti igre vlog, imajo ogromen potencial za izboljšanje duševnega zdravja. Zaskrbljujoče veliko ljudi ima težave v duševnem zdravju in potrebujemo nove, raznolike načine za izboljšanje tega stanja. Škoda je, da potencial iger doslej še ni bil izkoriščen. Razlog ni premalo zanimanja, temveč premalo financiranja. Dobrih iger, ki izboljšajo duševno zdravje, ni mogoče razviti hitro in enostavno. Potrebujemo več finančnih sredstev, več skupaj razvitih projektov in več strokovnjakov s področja duševnega zdravja ter industrije iger, ki bi se skupaj lotili te naloge. In potrebujemo veliko, res veliko raziskav.

[Premagovanje stigmatizacije v zvezi z motnjami hranjenja s pripovedovanjem zgodb](#)

Več kot 55 milijonov ljudi po vsem svetu, med katerimi je veliko mladostnikov, trpi za motnjami hranjenja, kar vpliva na njihovo duševno in telesno zdravje. Zaradi stigmatizacije mnogi ne iščejo pomoči. Namen projekta *Telling Stories for Good* (Ozaveščanje s pripovedovanjem zgodb), ki ga vodi italijanska organizacija Animenta, je odpravljanje stereotipov, spodbujanje zgodnjega prepoznavanja in nudenje podpore. Od leta 2021 je ta organizacija v Italiji organizirala srečanja z več kot 10.000 šolarjev. Pogovarjali smo se z njeno predsednico in ustanoviteljico Auroro Caporossi.

Kaj vas je napeljalo na zamisel o projektu?

Animenta se je porodila iz potrebe, da bi dali glas ljudem, ki trpijo za motnjami hranjenja, pa tudi tistim, ki živijo v njihovi bližini. Njen namen je zagotoviti, da bi imeli ljudje ustrezen dostop do zdravljenja za motnje hranjenja, saj se lahko pozdravijo, če imajo to možnost.

Kako je bil vaš projekt sprejet? Ali ste od ljudi, ki ste jim pomagali, prejeli kakšen odziv? Ali lahko navedete kakšen primer?

„Animenta je kraj, kjer sem se počutil dobrodošel. Spoznal sem, da sem trpel za motnjo hranjenja, čeprav nisem imel prenizke telesne teže.“ To sporočilo, ki smo ga pred nekaj meseci prejeli iz naše skupnosti, nam je pokazalo, kako pomembno in smiselno je naše delo. Animenta je bila sprejeta z radovednostjo, pa tudi z upanjem, da lahko pomagamo doseči spremembe.

Kako boste s temi posebnimi sredstvi dodatno pomagali skupnosti? Ali že načrtujete nove projekte?

Vse več bi radi vlagali v projekte, ki jih izvajamo v šolah, da bi razširili naš vpliv. Sredstva bomo uporabili za vzpostavitev skupin za samopomoč za osebe z motnjami hranjenja. Naši projekti vključujejo tabore (*Animenta Camps*), ki ljudem omogočajo, da šest dni preživijo v naravi in odkrivajo svoj odnos do sebe, telesa in hrane.

Kaj bi svetovali drugim organizacijam, da bi s tovrstnimi dejavnostmi in programi dosegle kar največ?

Najprej poslušajte zgodbe, da boste zvedeli, kakšne so izkušnje skupnosti, ki jo naslavljate. Prosite za povratne informacije in pripravite vprašalnike, da boste razumeli, kaj skupnost potrebuje. Predvsem pa se pokažite ter spregovorite o svojem boju in spremembah, ki jih želite doseči. Hkrati se morate povezovati z drugimi, da bi ustvarili učinkovit in uspešen podporni sistem.

Ali so po vašem mnenju motnje hranjenja danes ustrezno priznane kot resne težave z duševnim zdravjem? Ali prizadeti ljudje prejema ustrezno podporo in kaj bi bilo treba storiti, da bi jo izboljšali?

Danes se o motnjah hranjenja več govori, tako da lahko rečemo, da je na voljo več informacij. Kljub temu so te bolezni v družbi močno stigmatizirane in prikazane zelo stereotipno. Nekateri ljudje celo še danes menijo, da so motnje hranjenja povezane s pomanjkanjem volje ali muhavostjo. Dejansko so motnje hranjenja kompleksna psihiatrična bolezen, ki jo je treba ustrezno zdraviti, kar trenutno ni vedno na voljo, ker ni dovolj centrov za zdravljenje in veliko ljudi nima dostopa do zdravljenja.

Uredniški odbor

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Avtorji prispevkov

Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys (ab)

Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Splošna koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Naslov

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the
European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

03/2024